

pisliadyplomnoi osvity. Seriiia «Pedahohichni nauky». 22 (51). С. 116-136. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

МІНТІЙ Ірина Сергіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України; доцент кафедри інформатики та прикладної математики Криворізького державного педагогічного університету; доцент кафедри систем автоматизованого проектування Національного університету «Львівська політехніка».

Наукові інтереси: цифрові технології в освіті.

ВАКАЛЮК Тетяна Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інженерії програмного забезпечення Державного університету «Житомирська політехніка»; провідний науковий співробітник сектору мережних технологій і баз даних відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України; провідний науковий співробітник кафедри інформатики та прикладної математики Криворізького державного педагогічного університету.

Наукові інтереси: цифрові технології в освіті, розробка програмного забезпечення.

ІВАНОВА Світлана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України.

Наукові інтереси: цифрові технології в освіті, педагогіка.

КІЛЬЧЕНКО Алла Вілентівна – науковий співробітник сектору мережних технологій і баз даних відділу відкритих освітньо-наукових інформаційних систем Інституту цифровізації освіти НАПН України

Наукові інтереси: цифрові технології в освіті, педагогіка.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

MINTII Iryna Serhiivna – candidate of pedagogical sciences, associate professor, senior researcher of the department of open educational and scientific information systems, Institute of Institute for Digitalisation of Education of NAES of Ukraine; associate professor of the department of informatics and applied mathematics, Kryvyi Rih State Pedagogical University; associate professor of the department of computer-aided design systems, Lviv Polytechnic National University.

Scientific interests: digital technologies in education

VAKALIUK Tetiana Anatoliivna – doctor of pedagogical sciences, professor, professor of the department of software engineering, Zhytomyr Polytechnic State University; leading researcher of the department of network technology and databases of the department of open educational and scientific information systems, Institute for Digitalisation of Education of NAES of Ukraine; Leading Researcher of the department of informatics and applied mathematics, Kryvyi Rih State Pedagogical University.

Scientific interests: digital technologies in education, software engineering.

IVANOVA Svitlana Mykolaivna – candidate of pedagogical sciences, head of the department of open education and scientific information systems, Institute for Digitalisation of Education of NAES of Ukraine.

Scientific interests: educational technology, digital technologies in education.

KILCHENKO Alla Valentivna – researcher of the department of open education and scientific information systems, Institute for Digitalisation of Education of NAES of Ukraine.

Scientific interests: educational technology, digital technologies in education.

Стаття надійшла до редакції 07.01.2023 р.

УДК 378. 147(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-208-187-192

МИРОНЕНКО Наталя Василівна –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри технологічної та професійної освіти
Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3118-954X>
e-mail: mironenko2802@ ukr.net

ПУЛЯК Ольга Василівна –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри технологічної та професійної освіти
Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7061-5620>
e-mail: olapuliak@gmail.com

СУГЕСТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Статтю присвячено аналізу сугестивної технології навчання як одного із засобів формування позитивної мотивації студентів до здійснення освітньої діяльності в умовах дистанційного навчання

Зважаючи на обставини, які змушують студентів в Україні здійснювати освітню діяльність переважно на дистанційній формі навчання, спостерігається значне зменшення інтересу та мотивації до навчання, тому педагогам

слід знаходити такі технології навчання, які б змогли активізувати творчо-інтелектуальну сферу діяльності студентів та підвищити позитивну мотивацію до освітньої діяльності.

У якості такої технології авторами розкрито сутність та зміст сугестивної технології, яка відрізняється від інших тим, що при впровадженні її у освітній процес навчання здійснюється на основі емоційного навіювання у стані пильнування, що приводить до надзапам'ятовування.

Авторами зроблено висновок, що впровадження сугестивного навчання в освітній процес студентів активізує їх творчо-інтелектуальну сферу, підвищує працездатність та знижує втому від роботи, створює позитивний емоційний мікроклімат, робить освітній процес більш продуктивним

Ключові слова: сугестивна технологія, студенти, освітній процес, мотивація, дистанційне навчання.

MYRONENKO Natalya Vasilivna –

PhD (Pedagogical Sciences), Associate Professor of the Department of Technology and Professional Education, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3118-954X>

e-mail: mironenko2802@ukr.net

PULIAK Olha Vasilivna –

PhD (Pedagogical Sciences), Associate Professor of the Department of Technology and Professional Education, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7061-5620>

e-mail: olapuliak@gmail.com

SUGGESTIVE TECHNOLOGY AS A MEANS OF MOTIVATING STUDENTS TO EDUCATIONAL ACTIVITIES IN DISTANCE EDUCATION CONDITIONS

The article is devoted to the analysis of suggestive learning technology as one of the means of forming positive motivation of students to carry out educational activities in the conditions of distance learning. Taking into account the circumstances that force students in Ukraine to carry out educational activities mainly in the distance form of education, there is a significant decrease in interest and motivation to study, therefore teachers should find such teaching technologies that would be able to activate the creative and intellectual sphere of activity of students and increase positive motivation to educational activity.

As such technology, the authors revealed the essence and content of a suggestive technology, which differs from others in that when it is implemented in the educational process, learning is based on emotional suggestion in a state of vigilance, which leads to over-memorization.

Advanced technology is a means of psychological influence on individual personality and collective. According to these technologies, the method of relaxation is widely used, which is characterized by accessibility and simplicity.

Features of this method are:

- 1. Relaxopedic studies allow to orient on all age categories of those who study.*
- 2. Refusal from the traditional system of education.*
- 3. Introduction of relacpetic training does not require special equipment.*
- 4. The basis of the intensive training is mental self-regulation, which takes place at the expense of the regulation of the mental state of the person, with the support and under the guidance of the teacher.*
- 5. The basic condition of effective accelerated education is special training of the teacher, which is characterized by specific mental qualities. This method allows any teacher to learn the methods of psychoregulation.*

Implementation of the strict technology in practice requires the following algorithm:

- preparatory stage;

training material;

- active reproduction of learned knowledge.

Takimka, at the beginning of the class, using the beliefs and navigation of students, the feeling of necessity to manage own psyche is formed.

The next stage of student activity is focused on maintaining a certain level of autodip, which is optimal for productive information mastering.

The final part of psychosamegulation is aimed at active perception and mastering of educational information and formation of readiness for reproduction under conditions of communication. The lessons should be aimed at awareness of the goal, its formulation and readiness for its achievement.

The authors concluded that the introduction of suggestive learning into the educational process of students activates their creative and intellectual sphere, increases work capacity and reduces work fatigue, creates a positive emotional microclimate, makes the educational process more productive

Keywords: suggestive technology, students, educational process, motivation, distance learning.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Останні навчальні роки, у зв'язку з введенням карантину, а згодом і з військовим станом, освітня діяльність здійснюється у дистанційній формі навчання, що, в свою чергу,

змушує адаптуватися й знаходити нові шляхи координації як викладачів так і студентів. Такі умови організації освітньої діяльності значно знижують мотивацію студентів до навчання, що відповідно, призводить до зниження якості освіти.

Тому, перед викладачами закладів вищої освіти стоїть завдання організувати освітній процес таким чином, щоб зацікавити студентів до виконання завдань і підвищити їх мотивацію до освітньої діяльності. Сприяти виконанню даного завдання може запровадження в освітній процес технологій навчання, які не будуть вимагати заучування теоретичної інформації, але зможуть активізувати інтелектуальну та творчу сфери діяльності, зацікавити студентів у виконанні завдань. Однією з технологій, які на нашу думку, ефективні в сучасних умовах є сугестивне навчання. Сугестивна технологія досить успішно запроваджується в Болгарії, Німеччині, Канаді, Італії, Франції, США.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженням впливу на свідомість людини та мотивації займаються різні науки: психологія, соціологія, психолінгвістика, медицина, педагогіка тощо. Явище сугестії дуже складне й потребує звернення до різних галузей знань В межах нашої теми цікавими вважаються саме психологічні та педагогічні підходи.

Проблематиці різноманітних методів і технологій організації освітнього процесу присвячено роботи Ю. Бабанського, М. Поташника, В. Гузєєва, А. Гіна, Н. Павленко, О. Пометун, Л. Пироженко, А. Фасолі та ін. Також проблеми дистанційної освіти присвячено роботи В. Бикова, Н. Думанського, Г. Кравцова, В. Кухаренка, В. Олійника, О. Глазунової, К. Обухової, О. Самойленка, Н. Сиротенко, Г. Молодих, Н. Морзе, Н. Твердохлебової, О. Захар, П. Камінської та ін. Проблеми впровадження технологій дистанційного навчання в зарубіжних країнах, зокрема перспективи розвитку дистанційної освіти, вивчали Дж. Андерсон, Ст. Віллер, Т. Едвард, Р. Клінг.

Однак питання впровадження сугестивної технології в освітній процес зі студентами в умовах дистанційного навчання наразі потребує дослідження, тому актуальним є вивчення теоретичних та практичних аспектів використання даної технології для студентів в умовах дистанційного навчання.

Мета статті – аналіз впровадження сугестивної технології в освітній процес в умовах дистанційного навчання.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використовувалися наступні методи: теоретичний аналіз наукових джерел, синтез, узагальнення інформації, моделювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідженням впливу на свідомість людини та мотивації займаються різні науки: психологія, соціологія, психолінгвістика, медицина, педагогіка тощо. Явище сугестії дуже складне й потребує звернення до різних галузей знань В межах нашої теми цікавими вважаються саме психологічні та педагогічні підходи.

Одним із засновників теорії психічного впливу та сугестивної технології вважається Г. Лебон, французький психолог, філософ і соціолог. Він розглядає сугестію (від грецького слова «*suggestio*» – навіювання, натяк, додавання) як психічний вплив на індивіда через зміну його рівня розвитку, що впливає на його критичне відношення до джерел інформації, здатність аналізувати та свідомо діяти. Тобто, сугестія пояснюється як одна із сильних форм впливу, поруч із гіпнозом та зомбуванням. При цьому наголошується, що результат навіювання насамперед залежить від обох сторін впливу: сугестора (відправника) і сугеренда (отримувача). Їх рівень розвитку, а також здатність будувати відносини напряму впливають на результат сугестії як способу психологічного впливу [4].

В навчальному процесі сугестивні технології були апробовані та запроваджені болгарськими ученим, лікарем-психотерапевтом Г. Лозановим, який у 1966 році створив науково-дослідний інститут сугестопедії. Дослідники цього інституту створили й запровадили методіку прискореного вивчення різноманітних навчальних дисциплін й дійшли висновку, що сугестопедія не лише новий метод навчання, а й нова дидактично-психологічна технологія. На думку Г. Лозанова така технологія створює сприятливі передумови організації мовленнєвої комунікації та допомагає розкрити потенційні можливості того, хто навчається в контексті запам'ятовування значних обсягів інформації. [1]

В основу цієї технології було покладено навіювання. А наука, що вивчає навіювання як форму спілкування, одержала назву сугестології та стала одним із базових наукових напрямів, теоретичні й експериментальні положення якої формують сугестивну частину педагогіки.

Сугестивна технологія – це навчання на основі емоційного навіювання у стані пильнування, що приводить до надзапам'ятовування. [2, с. 330] На думку С. Пальчевського [3, с. 169], використання сугестивних засобів, таких, як авторитет, інфантильність, двоплановість, ритм, інтонація, концертна псевдоактивність допомагає підвищити працездатність, знизити втому та подолати психологічні бар'єри при спілкуванні викладача і студента. А контроль й оцінювання сугестопедичної освітньої діяльності, як правило, відбувається не у формі іспитів чи контрольних робіт, а у вигляді елементів навчальної програми, які розділяються за ступенем складності, для того, що здобувачі освіти могли побачити власні успіхи, не акцентуючи своєї уваги на помилках. При цьому корекція неправильно засвоєного проводиться не шляхом виявлення помилки, а як ствердження правильної відповіді. Головна відмінність сугестивного методу полягає в тому, що від студентів не вимагається активної участі, вони мають лише зосередити свою увагу на

абстрактних предметах при прослуховуванні навчальної інформації, і в результаті нові знання засвоюються непомітно практично без їх участі. [3, с. 122-150]

Зрозуміло, що реалізація даної технології передбачає створення особливих психолого-педагогічних умов здійснення освітньої діяльності, висуваючи певні вимоги до його учасників.

Викладач, який працює за цією технологією вмотивований розвинути:

- лідерські якості;
- уміння створювати атмосферу довіри;
- спроможність двопланово подавати матеріал (теоретична інформація супроводжується відповідною інтонацією, жестом, мімікою)

Студент, як учасник освітнього спілкування має:

- включатися в довірливі стосунки з педагогом під час виконання завдань;
- бути позитивно налаштованим на освітню діяльність, що виявляється в естетичних й комфортних умовах навчання;
- самонавіюти думки про безмежні можливості свого інтелекту; усвідомлювати швидкий темп вивчення дисципліни;
- «занурюватись» в навчальну дисципліну, зосереджено вивчати матеріал, а саме щоденно вивчати одну дисципліну по 4-6 годин протягом 2-3 місяців.

Сугестивна технологія є засобом психологічного впливу на окрему особистість і колектив. Відповідно у цих технологіях широко використовується метод релаксації, що відрізняється доступністю й простотою.

Вчені виділяють певні особливостями сугестивної технології:

1. Релаксопедичне навчання дозволяє орієнтуватися на всі вікові категорії здобувачів.
2. Відмова від традиційної системи навчання.
3. Запровадження релаксопедичного навчання не вимагає наявності спеціального устаткування.
4. Основою релаксопедичного навчання є психічна саморегуляція, що відбувається за рахунок регулювання психічного стану особистості, за підтримки й під керівництвом педагога.
5. Основною умовою ефективного прискореного навчання є спеціальна підготовка педагога, якому властиві конкретні психічні якості. Цей метод дозволяє будь-якому педагогу засвоїти прийоми психорегуляції. [5]

Впровадження сугестивної технології в практику передбачає виконання такого алгоритму:

- підготовчий етап;
- опанування навчальним матеріалом;
- активне відтворення засвоєних знань.

Таким чином, на початку заняття, використовуючи переконання й навіювання студентів формується відчуття необхідності управляти власною психікою.

Наступний етап активності студента зосереджений на підтримці певного рівня аутогенного занурення, що є оптимальним для продуктивного засвоєння інформації.

Завершальна частина психосаморегуляції направлена на активне сприйняття й засвоєння освітньої інформації й формування готовності до відтворення за умов комунікації. Заняття мають бути спрямовані на усвідомлення мети, її постановку й формування готовності до її досягнення.

В разі застосування сугестивного навчання розкриваються можливості ефективного формування позитивної мотивації, поліпшується настрій, самопочуття, підвищується працездатність, знімається втома, підвищується захищеність від перенапруги, повніше використовуються потенційні резервні можливості організму.

Реалізація цієї технології вимагає значну якісну професійну підготовку педагога. Потрібно уміти навіювати та навчити прийомів самонавіювання студентів, а це можливо при правильному використанні інтонації, жестів, міміки, ходи, манері говорити.

Також велике значення має форма викладання, уміння педагога добирати методи та прийоми навчання, поєднувати аудіо інформацію та відео ряд.

Отже, якщо говорити про підвищення мотиваційної складової освітнього процесу у студентів, то саме за рахунок застосування сугестивної технології можна досягти значних результатів. Наприклад, якщо розглядати підготовку фахівців у галузі «Технології», то саме тут зміст фахових дисциплін дозволяє організувати освітній процес із використанням сугестивної технології. Наприклад, під час вивчення дисципліни «Основи проектування та моделювання» на практичних заняттях можна не приділяти час усним опитуванням, а саме давати завдання, що потребують активізації творчо-інтелектуальних здібностей студентів. Такими завданнями можуть бути: запропонувати тему творчого проекту для учнів основної (старшої) школи, яку можна включити до творчого календаря вчителя; здійснити виконання творчого проекту за запропонованою темою згідно вивчених вимог.

При вивченні дисципліни «Сучасні PR технології», пропонується студентами написати прес-реліз або статтю на сайт факультету про подію, в якій взяли участь; проаналізувати й розробити власну емблему або елемент фірмового стилю закладу освіти, проаналізувати і запропонувати рішення виходу із скандалу, який потрапив в пресу тощо.

Для того, щоб більше зацікавити студентів, можна запропонувати перелік цікавих неординарних свят, яким можна присвятити тему майбутнього проекту (день чарівного одягу для

свого улюбленця, день Дракона, день капелюшка або головного убору, день відеокамери, день kota, день сну, день тонких млинців, день повітряних зміїв, день парасольки, день флориста, день старих речей та інші). Подібні завдання відгукнуться позитивними емоціями, активізують роботу обох півкуль головного мозку, розширять знання та вміння студентів без забування інформації, розкриють нові можливості створення атмосфери цікавої співпраці з учнями під час проходження педагогічної практики та майбутній професійній діяльності.

Також під час вивчення дисципліни «Технологія побутової діяльності» можна запропонувати студентам завдання створити цікаві варіанти подачі матеріалу будь-якої теми із розділів, що вивчаються. Матеріал повинен містити цікаву історичну інформацію, життєвий приклад, наочну презентацію, відеоматеріал та запровадження інтерактивних технологій навчання. У подібних завданнях завжди прослідковується інтеграція багатьох фахових дисциплін, що, у свою чергу, також мотивуватиме студентів до більш поглибленого їх вивчення.

Важливо слід згадати про оцінювання навчальних досягнень при впровадженні сугестивних технологій в освітню діяльність. Тут значне місце віддається похвалі, нагородам (варіанти можуть бути різноманітними). Рекомендовано використовувати при сугестивному навчанні саме формувальне оцінювання, яке дещо відрізняється від звичного нам підсумкового оцінювання.

Формувальне оцінювання допомагає виявити свої сильні та слабкі сторони як педагогу, так і студентам, звернути увагу на ті навички, що потребують удосконалення. Мета формувального оцінювання – не тільки підсумувати результати виконання завдань в балах, але і знайти спосіб покращити ефективність проведення занять.

Формувальне оцінювання слід розпочинати із самооцінювання педагога що, фактично, SWOT-аналіз педагогічної практики, здібностей, практичних навичок викладача, що дозволяє розібратися, яких саме знань чи умінь не достатньо та на які свої сильні сторони можна опиратись, розробляючи критерії формувального оцінювання для студентів. Оцінка ставиться не за кінцевий результат, а за ту роботу, яка здійснювалась продовж семестру.

Висновки та перспективи подальших розвідок наперед.

На нашу думку, в сучасних умовах використання сугестивної технології є одним із методів здійснення освітнього процесу, яке має значний потенціал і спроможності щодо отримання позитивного результату і підвищення якості освіти в умовах дистанційного навчання. Ця технологія вимагає від викладача відповідального та креативного підходу й ретельної підготовки до занять. Впровадження сугестивного навчання в

освітній процес студентів, зокрема активізує їх творчо-інтелектуальну сферу, підвищує працездатність та знижує втому від роботи, створює позитивний емоційний мікроклімат, робить освітній процес більш продуктивним.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Желуденко М.О., Болотна Т.М. Сугестивні технології в навчально-виховному процесі. Вісник національного авіаційного університету. Збірник наукових праць: педагогіка, психологія. №6 2015. doi.org/10.18372/2411-264X.6.10197
2. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. 3-є вид. Київ: Каравела, 2018. 496с.
3. Пальчевський С.С. Сугестопедагогіка: новітні освітні технології. Київ, 2005. 351 с.
4. Твердохдб О., Гайович Г. Сугестія та її прояви в сучасному інформаційному просторі держави. Науковий вісник: Державне управління. 2022. № 1(11) С. 222-239. doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11)-222-239
5. Цвид-Гром О.П., Рейда О.А., Івлева К.С. Сугестопедія в рамках гуманізації освітнього процесу у вищій школі. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. праць. 2019. Вип. 64. Т. 2. С. 52-55. doi.org/10.32840/1992-5786.2019.64-2.9

REFERENCES

1. Zheludenko, M.O., Bolotna, T.M. (2015) Suggestive technologies in the educational process. [Suggestive technologies in the educational process] Visnyk natsionalnoho aviatsiynoho universytetu. Zbirnyk naukovykh prats: pedahohika, psykhohohiia. №6. [in Ukrainian].
2. Palchevskiy, S.S. (2018) Pedahohika: navch. posib. [Pedagogy: education. manual] Kyiv: Karavela. 496s.
3. Palchevskiy, S.S. (2005) Suestopedahohika: novitni osviti tekhnolohiyi [Suggestive pedagogy: the latest educational technologies]. Kyiv. 351 s. [in Ukrainian].
4. Tverdokhdib, O., Haiovych, H. (2022) Suestiia ta yii proiavy v suchasnomu informatsiynomu prostori derzhavy [Suggestion and its manifestations in the modern information space of the state.] Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia. № 1(11) S. 222-239. [in Ukrainian].
5. Tsvyd-Hrom, O.P., Reyda, O.A., Ivlyeva, K.S. (2019) Suestopediia v ramkakh humanizatsii osvitnoho protsesu u vyshchii shkoli [Suggestopedia within the humanization of the educational process in higher education] Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh. Vyp. 64. T. 2. S. 52-55. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

МИРОНЕНКО Наталя Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри технологічної та професійної освіти, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Наукові інтереси: підготовка майбутніх учителів технологій та педагогів професійної освіти.

ПУЛЯК Ольга Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри технологічної та професійної освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна.

Наукові інтереси: підготовка майбутніх учителів технологій та педагогів професійної освіти.

INFORMATION ABOUT AUTHORS

MYRONENKO Natalya Vasilivna – PhD (Pedagogical Sciences), Associate Professor of the Department of Technology and Professional Education, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: training of future technology teachers and vocational education teachers.

PULIAK Olha Vasilivna – PhD (Pedagogical Sciences), Associate Professor of the Department of Technology and Professional Education, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: training of future technology teachers and vocational education teachers.

Стаття надійшла до редакції 13.01.2023 р.

УДК 378.147.88

DOI: 10.36550/2415-7988-2023-1-208-192-196

МИЦЕНКО Валерій Іванович –

кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри іноземних мов

Центральноукраїнського національного технічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6034-0224>

e-mail: valeriy369@hotmail.com

РУСАНОВСЬКА Тетяна Вікторівна –

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземних мов

Центральноукраїнського національного технічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2827-4225>

e-mail: t.rusanovska@gmail.com

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У СТУДЕНТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

У статті описано теоретичний та практичний аспекти основних принципів формування soft skills у студентів ЗВО. Інноваційні процеси відбуваються сьогодні практично у всіх галузях людської діяльності. Зокрема, це стосується і освіти. Щодо професійної освіти — ЗВО має підтримувати інтерес до сучасних технологій, соціально-економічних змін у суспільстві, розвитку нових тенденцій та напрямків. До таких процесів відноситься формування надпрофесійних навичок, тобто soft skills.

У зв'язку з цим для створення умов, що сприяють формуванню soft skills, а також з метою зробити процес навчання більш пізнавальним, авторами статті, був проаналізований процес формування компетенцій soft skills.

Метою статті є теоретичне обґрунтування основних принципів формування компетенцій soft skills. Практична значимість дослідження у тому, що результати можна використовувати у методиці викладання іноземних мов.

Ключові слова: інновації, soft skills, hard skills, компетенції, університет.

MYTSENKO Valerii Ivanovych –

PhD of Pedagogy, Associate Professor

Head of Foreign Languages Department

Central Ukrainian National Technical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6034-0224>

e-mail: valeriy369@hotmail.com

RUSANOVSKA Tetiana Viktorivna –

PhD of Philology, Associate Professor at

Foreign Languages Department

Central Ukrainian National Technical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2827-4225>

e-mail: t.rusanovska@gmail.com

PRINCIPLES OF SOFT SKILLS FORMATION IN STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS

The article describes theoretical and practical aspects of the basic principles of soft skills formation among students of higher education institutions. Innovative processes are taking place today in almost all areas of human activity. In particular, this applies to education. Regarding professional education, higher education institutions should maintain interest in modern technologies, socio-economic changes in society, development of new trends and directions. Such processes include formation of extra-professional skills, i.e. soft skills. They are not related to a specific profession, but are important for a career and advancement in it. The process of forming such skills can be implemented at English classes.

In this regard, in order to create conditions conducive to the formation of soft skills, as well as to make the learning process more cognitive, the authors of the article analyzed the process of the formation of soft skills competencies.